

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺയകാണ്യേ

॥ ഷട്ഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷട്ഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ॥

ലക്ഷ്മണേന ശ്രീരാമസ്യ പ്രബോധനം

തം തഥാ ശോകസന്തപ്തം
വിലപന്തമനാമവത് |
മോഹേന മഹതാ യുക്തം
പരിദ്യുമചേതസം || 3.66.1 ||

തതഃ സൗമിത്രിരാശ്വാസ്യ
മുഹൂർത്താദിവ ലക്ഷ്മണഃ |
രാമം സംബോധയാമാസ
ചരണൗ ചാഭിപീഡയൻ || 3.66.2 ||

മഹതാ തപസാ ചാപി
മഹതാ ചാപി കർമണാ |
രാജ്ഞാ ദശരഥേനാസീ -
ൽലബ്ധോഽമൃതമിവാരൈഃ || 3.66.3 ||

തവ ചൈവ ഗുണൈർബദ്ധ -
സ്ത്വദ്വിധോഗാൻമഹീപതിഃ |
രാജാ ദേവത്വമാപന്നോ
ഭരതസ്യ യഥാ ശ്രുതം || 3.66.4 ||

യദി ദുഃഖമിദം പ്രാപ്തം
 കാകുത്സ്ഥ ന സഹിഷ്യസേ |
 പ്രാകൃതശ്ചാൽപസത്തുശ്ച
 ഇതരഃ കഃ സഹിഷ്യതി || 3.66.5 ||

ആശ്വസിഹി നരശ്രേഷ്ഠ
 പ്രാണിനഃ കസ്യ നാപദഃ |
 സംസ്‌പൃശന്ത്യഗ്നിവദ് രാജൻ
 ക്ഷണേന വ്യപയാന്തി ച || 3.66.6 ||

ദുഃഖിതോ ഹി ഭവാൻ ലോകാം -
 സ്തേജസാ യദി ധക്ഷ്യതേ |
 ആർതാഃ പ്രജാ നരവ്യാഘ്ര
 ക്വ നു യാസ്യന്തി നിർവൃതിം || 3.66.7 ||

ലോകസ്വഭാവ ഏവൈഷ
 യയാതിർനഹുഷാത്മജഃ |
 ഗതഃ ശക്രേണ സാലോക്യ -
 മനയസ്തം സമസ്‌പൃശത് || 3.66.8 ||

മഹർഷിർയോ വസിഷ്ഠസ്തു
 യഃ പിതൂർനഃ പുരോഹിതഃ |
 അഹ്നാ പുത്രശതം ജജേണ
 തമൈവാസ്യ പുനർഹതം || 3.66.9 ||

യാ ചേയം ജഗതോ മാതാ
 സർവലോകനമസ്കൃതാ |
 അന്യാശ്ച ചലനം ഭൂമേ -
 ര്ഭൂശൃതേ കോസലേശ്വര || 3.66.10 ||

യൗ ധർമൗ ജഗതോ നേത്രൗ
 യത്ര സർവം പ്രതിഷ്ഠിതം |
 ആദിത്യചന്ദ്രൗ ഗ്രഹണ -
 മദ്യുപേതൗ മഹാബലൗ || 3.66.11 ||

സുമഹാന്ത്യപി ഭൂതാനി
 ദേവാശ്ച പുരുഷർഷഭ |
 ന ദൈവസ്യ പ്രമുഞ്ചന്തി
 സർവഭൂതാനി ദേഹിനഃ || 3.66.12 ||

ശക്രാദിഷ്വപി ദേവേഷു
 വർത്തമാനൗ നയാനയൗ |
 ശ്രൂയേതേ നരശാർദൂല
 ന ത്വം ശോചിതുമർഹസി || 3.66.13 ||

മൃതായാമപി വൈദേഹ്യാം
 നഷ്ടായാമപി രാഘവ |
 ശോചിതും നാർഹസേ വീര
 യമാന്യഃ പ്രാകൃതസ്തഥാ || 3.66.14 ||

ത്വദ്വിധാ നഹി ശോചന്തി
 സതതം സർവദർശനാഃ |
 സുമഹത്സ്വപി കൃഷ്ണേഷു
 രാമാനിർവിണ്ണദർശനാഃ || 3.66.15 ||

തത്ത്വതോ ഹി നരശ്രേഷ്ഠ
 ബുദ്ധ്യാ സമനുചിന്തയ |
 ബുദ്ധ്യാ യുക്താ മഹാപ്രാജ്ഞാ
 വിജാനന്തി ശുഭാശുഭേ || 3.66.16 ||

അദ്യുഷ്ടഗുണദോഷാണാ -

മധ്യവാണാം തു കർമണാം |

നാന്തരേണ ക്രിയാം തേഷാം

ഫലമിഷ്ടം ച വർത്തതേ || 3.66.17 ||

മാമേവം ഹി പുരാ വീര

ത്വമേവ ബഹുശോകതവാൻ |

അനുശിഷ്ടാഭി കോ നു ത്വാ -

മപി സാക്ഷാദ് ബൃഹസ്പതിഃ || 3.66.18 ||

ബുദ്ധിശ്ച തേ മഹാപ്രാജ്ഞ

ദേവൈരപി ദുരൻവയാ |

ശോകേനാഭിപ്രസുപ്തം തേ

ജ്ഞാനം സംബോധയാമൃഹം || 3.66.19 ||

ദിവ്യം ച മാനുഷം ചൈവ -

മാത്മനശ്ച പരാക്രമം |

ഇക്ഷ്വാകുവൃഷഭാവേക്ഷ്യ

യതസ്വ ദ്വിഷതാം വധേ || 3.66.20 ||

കിം തേ സർവവിനാശേന

കൃതേന പുരുഷർഷഭ |

തമേവ തു രിപും പാപം

വിജ്ഞായോദ്ധർതുമർഹസി || 3.66.21 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

അരൺയകാണ്ഡേ ഷട്ഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||